

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE

Broj: 01-633/25-29/1
Podgorica, 17.01.2025. godine

**AGENCIJA POKREĆE POSTUPKE ZBOG SPORNOG IZVJEŠTAVANJA
REGIONALNIH MEDIJA**

Zbog zloupotrebe tragedije na Cetinju i izvještavanja kojim su podgrijavane nacionalne, vjerske i međuetničke tenzije, Savjet Agencije za audiovizuelne medijske usluge Crne Gore (SAMU) donio je odluku da pokrene postupke protiv emitera koji su u nadležnosti Regulatornog tijela za elektronske medije Srbije (REM). Postupci se pokreću zbog kršenja člana 7 stav 1 Konvencije o prekograničnoj televiziji, emitovanjem sadržaja koji ugrožavaju dostojanstvo i podstiču mržnju, netrpeljivost i diskriminaciju po osnovu nacionalne pripadnosti.

Iako razumijemo očekivanje dijela crnogorske javnosti da reakcije SAMU-a, budu momentalne, one nijesu moguće čak ni u vanrednim situacijama poput tragedije koja se desila na Cetinju, prije nego što se ispoštuju sve međunarodne pravne procedure propisane Zakonom o potvrđivanju Evropske konvencije o prekograničnoj televiziji. Zaobilaženje ovih procedura predstavljalo bi kršenje međunarodnih standarda na čije poštovanje se obavezala država Crna Gora.

Monitoring stručnih službi Agencije je pokazao da je u periodu od 2. do 6. januara 2025. godine, u okviru sadržaja „Novo jutro – Jutro sa dušom/Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“, koji su u posmatranom periodu emitovani u okviru programa „TV Pink“, kao i u okviru sadržaja „Dobro jutro Srbijo“, emitovanog u programu „TV Happy“, bilo više segmenata posvećenih tragediji koja se dogodila 1. januara 2025. godine na Cetinju, a u kojoj je smrtno stradalo 13, dok su ranjena tri lica.

Osim što izvještavanje u okviru navedenih sadržaja predstavlja primjer kršenja profesionalnih i etičkih novinarskih standarda, u segmentima su, na neprimjeren način i bez iskazivanja saosjećanja, analizirani i pretpostavljani uzroci tragedije. I nakon ranijih mjera privremenog ograničavanja reemitovanja određenih sadržaja (2020. i 2022. godine), emiteri očigledno i ozbiljno nastavljaju da krše propisane standarde emitovanjem sadržaja koji podstiču mržnju, netrpeljivost i diskriminaciju.

Tragičan događaj u kome je smrtno stradalo 13 osoba zloupotrijebljen je kao povod da se korišćenjem pogrdnih, uvredljivih i uznemirujućih izraza koji podstiču intenzivne negativne emocije, podstakne neprijateljstvo ili diskriminacija. Takođe, omalovažavanje i obezvređivanje pripadnika crnogorske nacionalnosti, negiranje njihovog nacionalnog identiteta i posebnosti, prisutno je kroz cjelokupan diskurs.

Posebno ozbiljno kršenje standarda se ogleda u zloupotrebi prava na izvještavanje o tragediji i analiziranje uzroka i mjera za prevenciju sličnih događaja, na način da se ovaj događaj pokušava objasniti ili opravdati kao rezultat kletvi ili prokletstva, koje su bile usmjerene na dio stanovništva imajući u vidu njihovo etničko i vjersko određenje. Posebno izdvajajući stanovnike podneblja Cetinja, emitovani sadržaji podstiču neprijateljstvo i netrpeljivost, te ugrožavaju njihovo dostojanstvo.

Insistiranje na pitanjima identiteta podgrijava ideje sukobljavanja i suprotno je principima solidarnosti i građanskog društva, što ugrožava multietničku toleranciju i narušava socijalnu koheziju. Negativna stereotipizacija ne samo da oblikuje stavove prema grupi, već utiče na ponašanje i percepcije, šireći predrasude i diskriminaciju. Ovakav govor je u predmetnim sadržajima uobičajen i ponavljajući, opravdava predrasude i podstiče etničku podijeljenost.

Pozivajući se na član 24. Evropske konvencije o prekograničnoj televiziji, te uvažavajući da se radi o pitanju od javnog interesa i kršenju standarda propisanih pomenutim međunarodnim dokumentima, na čije poštovanje su se obavezale Crna Gora i Srbija, **SAMU se obratio REM-u putem dva pisma koja dostavljamo na uvid javnosti.** Izražena je spremnost da Agencija dostavi sve neophodne dodatne informacije i zatraženo je da obavještenje o ishodu preduzetih mjera bude dostavljeno u pisanoj formi što prije, a najkasnije u roku od dvije nedelje od dana dostavljanja obavještenja. **Naglašeno je da, ukoliko se i nakon isteka navedenog roka nastavi kršenje pomenutih standarda, Savjet Agencije će preduzeti mjere ograničavanja programa ovih emitera na teritoriji Crne Gore.**

Savjet Agencije za audiovizuelne medijske usluge (SAMU) ostaje posvećen zaštiti javnog interesa, kao što je to činio prethodnih godina, poštujući sve domaće i međunarodne propise.

Savjet Agencije za audiovizuelne medijske usluge (SAMU)